



Strategi för livslång handledning 2020–2023

Syftet med åtgärderna i enlighet med strategin för livslång handledning är att främja individernas egna förutsättningar att fatta karriärbeslut samt att säkerställa att de får ett tillräckligt stöd genom informations-, rådgivnings- och handledningstjänster i flera kanaler. Strategin beskriver nuläget och utmaningarna inom den livslånga handledningen. Målen i strategin är mer långsiktiga, men de konkreta rekommendationerna och åtgärderna gäller den innevarande regeringsperioden fram till år 2023.

Livslång handledning befrämjar kunnande, sysselsättning och delaktighet

Centrala policyåtgärder

Strategin för livslång handledning har kopplingar till skrivningarna i Sanna Marins regeringsprogram om reform av det kontinuerliga lärandet, höjning av sysselsättningsmålet, utvidgning av läroplikten, programmet för arbete och arbetshälsa, utvidgning av de mångsektoriella tjänsterna, ökning av välfärden, rättvisan och delaktigheten i samhället samt beredskap att vidta åtgärder vid oförutsedda globala förändringar (resiliensen). Strategin beaktar de europeiska principerna för livslång handledning.

Sådana principer är till exempel medborgarfokus, ett helhetsmässigt och inkluderande angreppssätt, tillgängliga och jämlika tjänster.

Handledning (vägledning) i anslutning till livslångt lärande definieras i resolutionen av Europeiska unionens råd (2004). I 2020-talets Finland täcker definitionen de åtgärder och tjänster med vilka personer i alla åldrar i vilket livsskede som helst:



Reform av det
kontinuerliga
lärandet

Utvigning av
läroplikten

Sysselsättning

Mångsektoriella
tjänster

Livlång
handledning

Utvecklandet
av arbetslivet

Jämlikhet
och välfärd

Rättvisa och
delaktighet
i samhället

Beredskap
för globala
förändringar

- kan identifiera sitt kunnande, sina färdigheter, begränsningar, intressen och värderingar och reflektera över hur dessa förutsättningar förhåller sig till möjligheterna och behoven på arbetsmarknaden samt till tillgängliga möjligheter till kompetensutveckling
- göra upp meningsfulla planer och beslut som gäller sin utbildning, karriär, fritid och utkomst under hela sin livscykel.

Uppföljning av genomförandet av strategin

LIV-forumet och LIV-arbetssektionen tar senast i början av år 2021 fram en verksamhetsplan för genomförande och finansiering av förslagen i strategin. I verksamhetsplanen ingår en beskrivning av hur de regionala LIV-nätverken implementerar strategin och hur implementeringen ges stöd. För varje centralt förslag definieras en indikator för uppföljning. LIV-forumet följer regelbundet upp hur strategin genomförs och ser till att strategiska mål för livslång handledning också ställs upp för den nästa regeringsperioden.

Förändringarna i arbetet, tekniken och befolkningsstrukturen förutsätter att medborgarna har ny kompetens samt kontinuerligt lärande.Handledning bidrar till smidiga utbildningsstigar, en fungerande arbetsmarknad och delaktighet i samhället.

Handledning ger individen, organisationerna och samhället mervärde

Det har blivit svårare för individen att förstå hur arbetsmarknaden fungerar och förändras och vilka kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden. Det har också blivit svårare att hantera den egna utbildningen och karriärutvecklingen. Människor söker och behöver i allt högre grad pålitlig och lättbegriplig information och handledning som stöd för sina beslut. På det individuella planet förstärker handledningen engagemanget för studierna och gör de personliga studievägarna inom utbildningen och arbetslivet klarare.

En välfungerande handledning i olika utbildningsstadier minskar studieavbrott, effektiviserar avläggandet av examina och gör övergången till arbetsmarknaden snabbare. Inom sysselsättningstjänsterna förbättrar högklassig handledning matchningen mellan efterfrågan och utbud. Stöd för karriärplanering som erbjuds företag och arbetsgivare ökar produktiviteten och personalens engagemang.

Livslång handledning är ett centralt redskap när det gäller att stödja samhället under omvälvningen av arbetslivet och kompetensen. Med handledning är det möjligt att påverka förvärvandet av kunnskap som är viktig för sysselsättning, övergångarnas smidighet och uppbyggandet av meningsfulla utbildnings- och karriärvägar inom studier, förvärvsarbete, företagande och andra former av arbete. Handledningen ger inte bara direkta ekonomiska fördelar utan bidrar också till uppnåendet av mer allmänna resultat i samhället, till tillgången till kunnig arbetskraft, matchningen och ett bättre arbetsliv samt till näringslivets och samhällets förnyelseförmåga.

I denna strategi och de åtföljande utvecklingsförslagen främjas den livslånga vägledningen som en helhet och ett kontinuum, där man genom mångsektoriellt vertikalt och horisontellt samarbete strävar efter att kombinera individens, gruppernas och samhällets mål, aktionsberedskap och realistiska möjligheter.



Identifierade utvecklingsbehov för livslång handledning

Alla har inte jämlika möjligheter till karriärplanering

I Finland erbjuds mångskiftande informations-, rådgivnings- och handledningstjänster som i princip kan användas av alla men som i praktiken inte når alla.

Aktörsfältet inom handledning är mångfasetterat

Den mångfald som utvecklats inom handledningstjänsterna under de senaste åren har visat sig vara nödvändig, men de olika utvecklingsprojekten och finansieringen samordnas inte tillräckligt helhetsmässigt, systematiskt och informationsbaserat.

Digitala tjänster som stödjer handledning utvecklas separat från varandra

För att bygga upp en fungerande och heltäckande mångsektoriell och flerkanalig digital servicehelhet behövs permanent och ett mer systematiskt samarbete mellan förvaltningsområdena på nationell nivå.

Globala fenomen har medfört ett behov av förändringar inom handledningskompetensen

De som arbetar med handledning måste hela tiden uppdatera sina kunskaper om utbildningen, arbetsmarknaden och servicesystemen. De måste ha flexibla digitala kunskaper och färdigheter, samt förståelse om hur till exempel COVID-19-pandemin, klimatförändringen, befolkningsutvecklingen, rasismen och könssegregationen påverkar individernas utbildnings- och karriärval.

A hand holding a pen writing on a document, overlaid with a green hexagonal graphic. The text "Evidensbaserat" is written in white on the hexagon.

Evidensbaserat

**Tillgängligt och
kundorienterat**

Högklassigt

**Jämlikt och
hållbart**

**Mångsektoriellt
och samordnat**

Digitalt

Livslång handledning, strategiska mål och åtgärdsförslag

Det långsiktiga målet är att var och en har möjligheter och kunskaper att medvetet göra upp planer och fatta beslut om sin utbildning och karriär i en värld där arbetet kontinuerligt förändras.

Tillgängligt och kundorienterat

Under regeringsperioden 2020–2023

Förbättras de jämlika möjligheterna för personer i alla åldrar att använda sig av de informations-, rådgivnings- och handledningstjänster som de behöver under hela livstiden med följande metoder:

- genom att öka handledningsresurserna i olika sektorer med beaktandet av kundorientering för att nå specialgrupper
- främja flerkanalig handledning genom att uppmuntra de som erbjuder handledning att göra servicekanalerna och -metoderna mångsidigare
- genom att öka kartläggningen av servicebehovet och kunnandet i anslutning till handledning samt genom att utnyttja multiprofessionellt och mångsektoriellt samarbete för att bygga upp ett kontinuum för individuell handledning, utbildning och service.

Förstärks karriärplaneringsfärdigheterna hos personer i alla åldrar inom utbildning, arbetslivet och övergångsskeden i livet genom att

- starta ett projekt för främjande av karriärplaneringsfärdigheter

- samordna utvecklingen av karriärplaneringsverktyg som personer kan använda på eget initiativ
- uppta mål och innehåll som gäller dessa på ett ändamålsenligt sätt i läroplans- och examensgrunderna.

Främjas identifiering och anskaffning av kunnande och karriärplanering som sker i arbetslivet genom att

- förbättra tillgången till karriärplanerings- och handledningstjänster och utnyttjandet av dem på arbetsplatserna i samarbete med offentliga tjänster och tjänster inom arbetslivet
- utveckla metoder och verktyg för kompetenskartläggning och karriärplanering för personer som är i arbetslivet och utnyttjandet av prognostiseringsdata samt genom att öka medvetenheten om kompetensutveckling och karriärplanering.

Förstärks det regionala samarbetet och nätverken för att skapa kundorienterade tjänster, bl.a. genom att förstärka och etablera de regionala LIV-nätverkens verksamhet.

Digitalt

Det långsiktiga målet är en välfungerande digital servicehelhet för kontinuerligt lärande, där handledning och karriärplaneringsperspektiven är centrala och där helheten smidigt betjänar livslångt lärande bl.a. med hjälp av artificiell intelligens.

Under regeringsperioden 2020–2023

Säkerställs senast år 2023 det praktiska genomförandet av en servicehelhet för kontinuerligt lärande, där handledning och karriärplaneringsperspektiven är centrala. Eftersträvas en fungerande digital helhet för handledning och kartläggning som bättre utnyttjar de gemensamma data gällande utbildning, arbetsmarknad och kompetens.

Digitala informationssystem stödjer det systematiska sammanställandet och framtagandet av information som behövs för kunskapsbaserad ledning av livslång handledning som en del av den digitala servicehelheten för kontinuerligt lärande.

Utnyttjas prognostiseringsdata bättre än i dag inom handledningstjänsterna, så att aktuell och lättillgänglig arbetsmarknadsinformation fungerar som stöd för individerna, utbildningsanordnarna och handledningstjänsterna.

Främjas de digitala kunskaperna och färdigheterna hos individer och hos personer som arbetar med handledning som en del av förfarandena för livslång handledning och handledningstjänsterna.

Det långsiktiga målet är att personer som arbetar med handledning har de färdigheter och kompetenser som behövs för att kunna utföra ett högklassigt flerkanaligt handledningsarbete.

Högklassigt

Under regeringsperioden 2020–2023

Utarbetas nationella beskrivningar för kärnkompetenserna och specialkompetenserna inom handledningsarbetet.

För att säkerställa professionalismen inom handledningsarbetet inleds en totalutvärdering av handledarutbildningarna. I utvärderingen granskas kompetenskraven på professionella inom handledningsbranschen i olika kontexter, olika utbildningsvägar, -strukturer och innehåll i fråga om utbildningen på både finska och svenska.

Utvärderas utvecklingsbehoven i fråga om utbildningsstrukturerna för handledning. Vid utvärderingen beaktas bl.a. behovet att tillgodose de alltmer diversifierade kompetensbehoven samt den professionella mobiliteten och det kontinuerliga lärandet under hela karriären hos dem som utför handledningsarbete.

Det långsiktiga målet är att handledningen främjar ett jämlikt, rättvist och mångskiftande samhälle i Finland.

Jämlikt och hållbart

Under regeringsperioden 2020–2023

Främjas den nationella och internationella professionella och regionala mobiliteten med hjälp av handledning.

Säkerställs att all handledning är i linje med etiska principer och man i anslutning till handledningen tar hänsyn till målen för antirasism, främjande av språk- och könsmedvetenhet, förändringar i befolkningsstrukturen, klimatet och hållbar utveckling.

Fästs uppmärksamhet vid att handledningen motsvarar behovet (t.ex. personer med neurokognitiva svårigheter, låg utbildningsnivå, funktionsnedsättning och kroniska sjukdomar) samt vid handledningskunnandet och förfarandena för handledning.

Utökas handledningen på olika språk och säkerställs att handledning finns att få både på finska och på svenska.

Det långsiktiga målet är att de sektorer som genomför handledning har ett smidigt samarbete och en tydlig arbetsfördelning. De åtgärder för utveckling av handledningen som bereds i olika sektorer planeras och genomförs i allt högre grad tväradministrativt, genom samarbete mellan olika förvaltningsområden.

Mångsektoriellt och samordnat

Under regeringsperioden 2020–2023

Sammanställs en bestående nationell struktur som samordnar helheten av livslång handledning och stödjer nationella, regionala och lokala aktörer till exempel som en del av en serviceorganisation för kontinuerligt lärande.

Vid planeringen och genomförandet av nationella handlednings- och rådgivningstjänster utnyttjas både nationella och internationella modeller som exempel.

Stödet för, lagstiftningen om och den kunskapsbaserade ledningen av de mångsektoriella handledningstjänsterna utvecklas i dialog med serviceorganisationerna för sysselsättning och kontinuerligt lärande.

Det långsiktiga målet är att beslut om hur handledningen anordnas baseras på information. Genom nationell och sektorsöverskridande uppföljning av tjänsterna och deras genomslag är det möjligt att effektivisera den kunskapsbaserade ledningen både lokalt och på det nationella planet. Verktygen för informationshantering skapar kontinuitet under hela processen för livslång handledning.

Evidensbaserat

Under regeringsperioden 2020–2023

Fastställs gemensamma sektorsöverskridande uppföljningsobjekt och utvärderingsverktyg för livslång handledning. Erbjuds aktörer stöd för ibruktagning av uppföljningsverktygen. Insamlas information om tillgången till handledningstjänster i olika sektorer och om deras kvalitet, effektivitet och resultat.

Utvecklas permanenta arbetsformer och -metoder som systematiskt ställer nationellt producerad, enhetlig information och redskap som stödjer handledningsarbetet till de olika aktörernas gemensamma förfogande.

Leds verksamheten i allt högre grad informationsbaserat nationellt, regionalt och lokalt samt på organisations- och expertnivå.



UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Arbets- och näringsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet tillsatte i maj 2020 ett forum och en arbetssektion för livslång handledning (LIV) som fick i uppdrag att bereda en ny strategi för livslång handledning i Finland.

En mera omfattad publikation om strategin:
Strategin för livslång handledning 2020–2023:
LIV-forumet, inklusive förutredning
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-568-9>

#ElinikäinenOhjaus

Strategi för livslång handledning 2020-2023